

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК СТРАТЕГІЯ ОНОВЛЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ

В.М. Мацюк, канд. пед. наук

Для успішної реалізації компетентісного підходу у навчанні педагог-предметник повинен чітко розуміти, які саме якості особистості (універсальні і спеціальні) необхідні випускникам навчальних закладів у їх подальшому житті і професійній діяльності. Це вимагає при підборі систем, методів, форм і засобів навчання надавати перевагу таким засобам, які здатні виконати відповідні функції в освіті, тобто забезпечити формування в учнів відповідних ключових і спеціальних компетенцій.

Безперечно, що для забезпечення успішної суспільної і професійної діяльності випускників навчальних закладів школа покликана і надалі активно формувати у них науковий світогляд і уявлення про сучасну наукову картину світу. Для цього потрібно дати учням базові знання із фундаментальних наук, ознайомити їх із основними поняттями і законами, із відповідними методологіями дослідження світу, розкривати міжпредметні зв'язки. Але водночас учні повинні навчитися на основі здобутих знань вирішувати і різноманітні проблеми, які постають перед ними у повсякденному житті. Цю задачу школи дозволяє реалізувати компетентісний підхід, при якому акцентується увага на здатності застосовувати отримані знання на практиці. При компетентісному підході підсилюється акцент на діяльнісній складовій змісту освіти. Але тут важливе обережне, зважене і органічне поєднання, щоб не применшити значення знань з основних природничих дисциплін, уникнути калейдоскопічності у формуванні в учнів наукової картини світу. При вивченні кожної теми вчитель повинен чітко формулювати мету, яка полягає у тому, що в результаті учні повинні знати і уміти, які проблеми, що співвідносяться із об'єктами вивчення, мають бути вирішені.

У зв'язку із швидкою трансформацією суспільства і стрімким розвитком інформаційних технологій і т.п. знову стає особливо актуальним питання про зміст освіти. Зрозуміло, що відповідно до зміни змісту освіти потрібно оновлювати навчальні програми і підручники. Але тепер, беручи до уваги компетентісний підхід, поряд із визначенням обсягу знань (науковими фактами, поняттями, закономірностями, теоріями), які підлягають вивченню, потрібно визначитися ще і з питаннями, яким способом діяльності навчати учнів, який досвід діяльності повинен бути сформований чи збагачений і осмислений учнями, які навчальні досягнення учні повинні продемонструвати. При укладанні програм і підручників потрібно чітко усвідомлювати місце відповідної дисципліни і окремих її тем у системі природничих знань, узгоджувати в часі вивчення взаємопов'язаних і опорних знань і формування компетентностей суміжних дисциплін.

Важливого значення при реалізації компетентісного підходу до процесу навчання має оптимальний підбір педагогічних технологій.